

zött. 1934-ben halt meg. Több mint százmillió dollár összeg maradt utána a *Federal Reserve Bank*-ban és azóta az egész világon akadnak emberek, akik a Wendell-családdal való rokonságukat akarják bebizonyítani. — A másik milliommós, *Hickney* Vilmosné szintén nemrégiben halt meg. Férjétől annak halála után ötven millió dolárt örökölt. Az özvegy kitűnően spekulált és egy évtized alatt harmincöt millióval gyarapította az örököt vagyont, amelyet egyetlen fiára, *Hickney* Edward-ra hagyott.

Végül egy végrendelet-csalást fedeztek fel a napokban Los Angeles-ben. Még hozzá a család jelentette fel önmagát. Ugyanis egy *Hauer* Peter nevű idősebb ur halála után előállt annak volt titkára és magának követelte *Hauer* egész vagyonát. Állításának bizonyítására egy lemezt tett egy gramofonra és megindította a gépet. A le-

mez az elhunyt hangját vette fel annak idején és az elmondottak szerint *Hauer* titkárát teszi meg egyedüli örökösévé, mert rokonai elhanyagolták. A rokonok kénytelenek voltak meghajolni a különös végrendelet hallatára, hiszen felismerték *Hauer* hangját.

Röviddel ezelőtt azonban jelentkezett a rendőrségen a titkár-örökös és töredelmes vallomást tett. Elmondta, hogy van egy barátja, aki kitűnően tud hangokat utánozni. 20,000 dollár fejében ez a barát mondta be gramofonba *Hauer* állítólagos végrendeletét. De amióta az örökség birtokába jutott, ez az ember nem hagyja békében, sem éjjele sem nappala nincs miatta, már elszedte tőle az egész jogtalanul megszerzett vagyont és még mindig több pénz akar kicsikarni tőle. A bíróság eléggé súlyos büntetéssel sújtotta mindkét csalót.

Babay József riportja:

Európa geológiai csodáinak feltárása indult meg a budai Várban

Buda, május hó

Ha valakinek csodálatos keze van, mondjuk pompásan pergeti a klaviatúrát, vagy remek szobrokat alkot, azt szokták mondani: be kellene aranyozni a kezét.

Perzifikáljuk a hasonlatot, ha szabad: — az Alkotók s a Természet kezét is be kellene aranyozni, mindazért, amit Budapestben, Budapesttel és Budapestén művelt. Évről-évre örömmel réved rá a főváros lakossága, hogy micsoda kincsekkel telt város ez, arcán a természet megindító szépségei, történetében a mult olyan gazdagsága, akár Párisé, földjében letűnt világok kulturája, Óbudáján a rómaiak szétporladni is alig tudó építészete és most bukkan „napvilágra”

Hatvan óriásbarlang a budai házak alatt ...

A geológusok szerint, 25—30.000 évvel ezelőtt a magyar tenger itt vibrált, ahol ma a budai Vár szinesedik. Elvonult a tenger, kikélt az orom a víztömeg alól, vegetáció borította be, megszállta később az ember és lakni kezdte — barlangjait. A barlanglakók számára annak idején komfortos lakostályaokat jelenthettek ezek a hatalmas üregek, védelmet adtak, biztonságot nyújtottak. Az embert megelőzően meg — a rinoceroszoknak. (A várbeli előljáróság alatt lévő barlangokban rinocerosz-csontokat találtak.) Később azután, fantáziával is nehezen felmérhető idők elteltével, amikor a civilizáció megvédte az embert a földre épített lakásokban is, ezek a barlangok feledésbe mentek, a föld fölötti kulturának nem igen volt rájuk szüksége, bejárataik betömődtek, jelentőségüket elveszítették, néma és süket földalatti világgá váltak s ha időközönként jutott is nekik szerep, ez csak átmeneti volt. A ma tudása és akaratereje az, amely megint felnyitja titkos lejárataikat és olyan jelentőségre emeli őket ugy tudományos, mint idegenforgalmi szempontból, amely páratlan erejű egész Európában.

A székesfőváros egyik tudós főtisztviselője, *Mottl* János műszaki főfelügyelő észrevételei és kutatásai alapján *Kadic* Oszkár dr. főgeológus átvizsgálta a Vár alatti, elfelejtett, több helyütt betemetett barlangokat. *Mottl* János egy fogoly olasz építész térképe nyomán, — ez az ember a török hódoltság idejében élt Budán, — kutatni kezdte a föld alatt rejlő barlangok helyét. Rendkívül energiával és évek lankadatlan szorgalmával csatlakoztatva megállapította, hogy az Uri-utca északi sarkában, az Országház-utca teljes hosszában és a Disztérén, helyesebben a területrészek alatt, 50—60 barlang táton a föld mélyében, mintegy 14 méter mélységben. Geológiai kutatások során azután megállapítást nyert, hogy boltozatuk és falaik mésztufa-anyagúak s páratlanul szépek, valóságilag egyedülállóak. Hatvan sziklabarlang a föld mélyében, 30.000 esztendő messziségéből épségben ittmaradva, olyan geológiai csoda, amivel egyetlen Európai világváros sem dicsekedhet.

Méltóztassék csak felsétálni az Uri-utca, vagy a Disztérre s arra gondolni, hogy a lépés zaját esendben visszaverő aszfalt alatt, a föld mélyében óriási sziklabarlangok ási-tonznak — magukba temetve misztikus multjukat, ugy-e, különös hangulatot ad? Hiszen szinte köztudomású, hogy a Vár alatti föld keresztl-kasul van furva alagutakkal. De ezeknek a sziklabarlangoknak a létezéséről időkint nem igen tudott a világ s ha a főváros és az állam nem kezeli szükkeblűen a feltárási munkálatok költségvetéseit, Európai szenzációkat tár ki magából a föld, amelynek sok más vonatkozása fontosságát *Gömbös* Gyula miniszterelnök is többször hangsúlyozta.

földalatti világának 25 évezred titkait őrző panorámája, amely ilyen szempontból Európa páratlan látványosságává emeli Budapestet.

Minden mai esetttségünk és szomorúságunk ellenére azt mondhatjuk, hogy ez a város szerencsés csillagzat alatt született. Azt szinte jólesően megszoktuk már, hogy az ittjáró idegenek rajongással beszéljenek Budapestről. Egy év múlva, 1936-ban már geológiai bámulni való lesz a Vár, helyesebben a Vár alatti világ. Nem túlzás, egy egész, roppant multat rejteget méhében a budai Vár földje, amely a tudomány szempontjából épp oly megcsodálni való, akár a szépség szemszögéből.

Összegezzük a dolgokat: az említett terület alatt vagy 60 sziklabarlang van. Hatvan kongó, remek képződésű óriássterem. E sziklabarlangok egytől-egyik, részint természetes, részint mesterséges folyosókkal kötődnek együvé. Anyaguk, alakjuk, elhelyeződésük, szépségük, multjuk és tudományos jelentőségük páratlan. Idegenforgalmi szempontból pedig annyit érnek, — mintha valamennyi színültig lenne megtöltve arannyal ...

Ahol a régi, jenesse d'oré pezsgőt hűtötték

Mottl János műszaki főtanácsossal e földalatti világ tudásával és feltárójával és *Gaggi* Jenő dr. m. kár. külügyminiszteri osztálytanácsossal, aki ugyancsak alapos ismerője a Vár egész multjának föld alatt és föld felett, leereszkedtünk abba a barlang-labirintusba, amely már kulturállomássá vált. Az elsőkerületi előljáróság pincéi alá. Hatalmas gömbvillanykörtek ontják szét a fényt. A pincék földje 4—6 méter mélységben van az épület alatt. Nyugatra haladunk. Óriási lépcsős száj tátong elénk, alattunk ásitának a sziklabarlangok, halványan szürödik felbelőlük a villany fehér fénye, tizenegy méter mélységbe ereszkedünk a lépcsőfokon ... Mintha bányák öblös, vajúrok csákányaitól kibontott terméibe érnénk, — elébünk tárul ez a komor, fenséges világ, amelyhez hasonlítható a világ egyetlen városának szive alatt se él. Rózsák ezreit játssza a mésztufa barna teste, sötét színek pompája, megbonthatatlan csend, óriásbarlangok, konokul hallgatók, a „termeket” folyosók, vajúatok, alagutak kötik össze, két barlang sarkában *kut*, kristálytisztá a vize. Jelátni a fenékre, redőzetlen, zavartalan nyugalom a színükön, cseppjeiben és mélységeikben, — olyan bolhivék, hajlatok, 30.000 éves falak, a föld belső világának olyan misztikumuma, hogy lehalkul az ember száján a szó ...

— Akaratlan arra gondolhatunk — mondja *Mottl* János —, hogy ezek a barlangtetők hogyan bírták el a föléjük épült roppant súly háztömböket. Ennek a magyarázata az, hogy a mésztufa alakjában lerakódott mészevegület, amely 4—8 méter vastag, illetve mély, *rendkívül szilárd*. Teherbíróképesége óriási, hisz amint láthattuk, a pince-fundamentumot erre a köztetre építették.

— Eddig, itt az előljáróság épülete és a Szentháromság-utca alatt, tizenegy sziklabarlangot tártunk fel. Most haladnánk az Uri-utca felé, de hát fogyóban a pénzünk. Ha a főváros és az állam kellő módon járul hozzá a feltárási munkálatok költségeihez, ezt a földalatti világot teljesen fel tudjuk tártani eredeti nagyságában, itt, ahol most járunk, berendezhetjük a Barlangkutató Társaság muzeumát s olyan látványossággal gyarapíthatjuk Budapestet, amelyet az egész

CSILLÁR, RÁDIÓ vétel, csere

költőzködés alkalmával legolcsóbban
2+1 csöves rádiókészülék ..... P. 25.— től
Csillár 3+1 lángu, üvegezással ... P. 10.50 „
Villanyvasaló ..... P. 6.80 „

REICH MIKLÓS cégnél
Budapest, VI., Vilmos császár ut 45. Nagymező-u. sarok.

világ utazó. és tudóstársadalma meg fog csodálni!

A sziklabarlangokból eltömött kúrtok futnak a föld felszínre felé. És dohos lépcsők vezetnek le itt-ott a házak pincéiből. Eljutunk a régi *Ruszwurm-cukrázda* kisebb barlangpincéjébe is, ahol, a mult század elején, a jeunesse d'oré számára hűtötté *Ruszwurm* atya a pezsgőt és a mámort csiholó édes italokat ...

— Itt van mi a fáklák lángjából lerakódott korom — mutat *Gaggi* Jenő tanácsos a cseppkőrózsák leveleire. Száz esztendővel ezelőtt bizony fáklákkal erszkedtek le ebbe a hideg mélységbe. A korom odarakódott a kőhasadékok csipkéi közé s ott maradt máig ...

Vidám kis kuvasz rohan előttünk, leóvakodott velünk. Egyszerre eltűnik. Keressük. Eltűnt szegény, gondolom, ebben a roppant labirintusban, ahol így, villanyfényben is nehéz a tájékozódás. A következő pillanatban azonban kénytelen vagyok önmagunkért aggodni. Fekete sötétség zuhan ránk ... Megtorpanunk. Kialudt a villany ...

Minden a fővárostól függ ...

Szerencsére volt velünk gyújtó. De még így is nehezen találtuk meg a pincébe felvezető lépcsőt. Micsoda vaksötétség uralt ott mindent, micsoda mélységes csend, hiába vártuk, hogy amilyen váratlanul kilobbant a fény, olyan váratlanul fel is ragyog, hollyongtunk barlangról-barlangra s végre felfogja a szem a lépcsőjáraton lezuhogó messzi fényt.

— Megígérte az *Ibusz* is — mondja *Mottl* János —, hogy hozzájárul a feltárási költségekhez. Hiszen éppen az *Ibusz* van itt érdekelve leginkább — idegenforgalmi szempontból. Ha fennakadás nélkül folytathatjuk a munkát, akkor jövőre ezt a barlang-városrészt meg lehetne nyitni a nagyközönség számára. En remélem, hogy dolgozhatunk és ugy a főváros, mint az állam igyekszik ezt a rendkívül nagyjelentőségű munkát bőkezűen továbbsegíteni. A külügyminisztérium előtt munkáscsapat dolgozik. Hétfő óta 16 méter mélységből hozzák fel a földet. Itt is feltárási munka folyik: a külügyminisztérium épülete alatt ugyancsak sziklabarlangok vannak. Ugyanilyen feltárási munkák folynak a belügyminisztérium és pénzügyminisztérium körletében is. *Mottl* főfelügyelő állapította meg éjszakai kalapálgatásokkal a hang alapján, hogy hol vannak a sziklabarlangokba vezető, betemetett aknák kúrtói.

— Ez az egész terület, amit Vár néven szoktunk emlegetni — magyarázza *Gaggi* Jenő —, helyesebben e terület alatt erre arra ágazó alagutak, titkos földalatti járatok futnak. En magam is megjártam azt, amelybe az Országház-utca 31. számú ház pincéjéből 66 lépcsőn lehet lejutni s amely a Disztérre vezetett ki. A 90-es években itt lakott az Uri-utcában az akkori idők egyik kitűnő humoristája, *Balázs* Sándor. Felfedezte, hogy lakása alatt sziklabarlang húzódik meg. *Csiperkegomba termelő-telepet* létesített benne s időnként nagy gomba-lakomákat rendezett a hallgatag föld alatt. Tele van ez a terület ilyen titkos pincékkel, utakkal. *Majláth* országbíró három gyilkosa is egy ilyen titkos alaguton át menekült a Vízivárosba.

A feltárási munkák rendkívül jelentőségteljesek. Hígyjük, hogy a főváros nem lesz szükkeblű és nem veti messzire a napot, amikor megnyílnak a Vár földalatti világa a csodákat és titkos szépségeket mindig megbecsülő Európa előtt.

Kik kapták a Margithid átépítési munkáit?

A kereskedelmi miniszter a Margit-hid átépítése alapépitményi munkálatainak biztosítására megtartott nyilvános versenytárgyaláson benyújtott ajánlatok közül, a főváros képviselőinek bevonásával összeállított bíráló bizottság egyhangu javaslata alapján, az összes alapépitményi munkát két részre osztotta. Az egyik részt *Zsigmond* Béla rt. és *Szécsi* Endre mérnök vállalkozóknak, közösen tett ajánlatuk alapján, a másik részt pedig *Fábián*, *Somogyi*, *György* mérnök vállalkozó cégnél adta ki.

Bluzok, kombinék,

hálóingek, pongyolák
elcsó áron. Hozott
anyagok feldolgozását vállalja

"LADY" IV. Hajó-u. 12-14.